
Hovedutvalg for utdannings behandling av sak 10/2024 i møte den 25.04.2024:

Vedtak:

1. Utviklingen i demografien i Innlandet gjør at fylkeskommunen som skoleeier ønsker å se på skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Synkende elevtall utfordrer kvaliteten og forutsigbarheten for flere av opplæringstilbudene i fylket, og de økonomiske rammene gjør det krevende for skolene å utvikle robuste fagmiljøer med stabilitet for elever, lokalsamfunn og ansatte over tid.
2. Framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet skal sikre et bredt, stabilt og likeverdig videregående utdanningstilbud. Fylkeskommunen ønsker derfor en bred høring som gir svar på hvordan fremtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Fylkeskommunen ønsker særlig svar på følgende spørsmål:
  - Opplevs fordelingen mellom studieforbereidende og yrkesfag hensiktsmessig for å tilfredsstillere fremtidige behov i arbeidslivet?
  - Hvordan sikre bredden innen studieforbereidende opplæring, med hensyn til kreative utdanningsprogram?
  - Hvordan kan vi tilrettelegge for borteboere bedre enn i dag? Spesifiser gjerne samarbeidstiltak i og med den enkelte vertskommune, hjemkommune, fylkeskommunen og eventuelt andre aktører.
  - Hvordan kan fylkeskommunen best ivareta elevgrupper med særskilte behov i framtidig struktur, herunder elevene som i dag går på Nordstumo?
  - Hvordan kan samarbeidsavtalene med Trøndelag og Akershus fylkeskommuner styrkes slik at man bidrar til å ivareta nærhet til utdanningstilbud samt elevenes behov for skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet?
  - Er det andre geografiske områder hvor det er aktuelt med slike samarbeid over fylkesgrenser og med konkrete skoler?
  - Fylkeskommunen har allerede før strukturendring flere lokaler med kapasitet for mer/annen aktivitet. Høringsinstansene inviteres til å komme med innspill til alternativ bruk av fylkeskommunal eiendom i egen region.
  - Ungt utenforskap er en økende utfordring. Det å ha fullført videregående opplæring har stor betydning for å sikre varig fotfeste i arbeidslivet. Hvordan bør den videregående skole- og tilbudsstrukturen utformes for å sikre at flere fullfører videregående opplæring?

3. Alternativene og modellene som er beskrevet i saken følger nedenfor. Disse er ikke absolutte, men beskriver ulike grader av endring i struktur.

Alternativ 1 En skole og fire skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Alternativ 2 To skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

Alternativ 3 Fire skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Trysil vgs.

Gausdal vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

4. Høringsinstansene inviteres til å beskrive eventuelle andre modeller for å håndtere den kommende elevtallsnedgangen i fylket som helhet og egen region spesielt, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene som ligger utenfor fylkeskommunens kontroll.

Noen alternativer høringsinstansene kan vurdere dersom tilbud eller skoler/skolesteder fra punkt 3 foreslås opprettholdt:

- Skarnes vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Øverbyen eller Sentrum vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Dokka vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Lena (Lena-Valle vgs), Raufoss vgs eller Gjøvik vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs) opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Otta flyttes, eller skolestedet avvikles.
- Gausdal vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Lillehammer vgs avd. Nord eller av. Sør flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Naturbruk ved Solør vgs opprettholdes ved at Jønsberg vgs avvikles. Øvrig tilbud på Jønsberg vgs flyttes til andre skoler i Hamarregionen, eller avvikles. Alternativet forutsetter at Solør vgs samles på skolested Våler. Alternativet innebærer også at det kan bli nødvendig å se på fordeling av fag på de tre gjenværende naturbruksskolene (Storsteigen, Solør og Lena-Valle).

5. Høringsinstansene utfordres til å komme med forslag om hvordan man ved opprettholdelse av skolesteder, skal håndtere en kommende elevtallsnedgang i egen region og fylket som helhet, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene. Høringsinstansene utfordres også på hvordan fylkeskommunen kan samskape og samarbeide med andre aktører om opplæring.
6. Alternative opplæringsmodeller kan bidra til å ivareta arbeidskraft- og kompetansebehov i en situasjon med elevtallsnedgang. Modellene skal ivareta ønsket kvalitet i opplæringen og elevenes læringsmiljø. Innlandet fylkeskommune legger alle de fire alternative opplæringsmodellene som beskrives i saken og separat notat om modell 1 og 3 ut på høring.

Alle delene av Innlandet har ett stort kompetansebehov. Alternative modeller kan bidra til å løse deler av dette i enkelte sektorer og regioner.

Høringsinstansene bes svare på hvilken/hvilke modell(er) de ønsker utprøvd i sin bransje eller region:

Modell 1	(0+4)	Lærlingeløp over 4 år med støtte fra skole
Modell 2	(1+3)	Vg1 i skole, deretter lærlingeløp over 3 år med undervisningsstøtte fra skole

Modell 3	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg1 og Vg2 med støtte fra bedrift
Modell 4	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg2 kombinert med praktisk opplæring bedrift

7. Uavhengig av skolestruktur er fylkeskommunen opptatt av å styrke laget rundt eleven. Målet er et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet.

Hvilke partnerskapsmodeller for de kommunale ansvarsområdene i elevtjenesten med vertskommuner og hjemkommuner kan best ivareta elevenes behov?

8. Innlandet fylkeskommune legger saken ut på høring med frist 31.8.24.

Behandling:

Bergljot Oldre (Sp) fremmet på vegne av Sp, KrF, INP, R slikt utsettelsesforslag:

1. Høringa utsettes i påvente av konsekvensutredninger og analyser for økonomiske- og samfunnsmessige konsekvenser sett opp mot 0-alternativet.

Det vises til kommuneloven § 13-1 tredje ledd som sier at "Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe riktig vedtak."

Forvaltningsloven § 37 første ledd sier at "Forvaltningsleddet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes." Forvaltningsloven § 37 andre ledd omhandler videre krav om høringsprosesser.

2. Vi ser store endringer i samfunnet som påvirker Innlandet med tanke på arbeidskraftbehov, en styrking av totalforsvaret og den grønne omstillingen vi skal inn i som kan påvirke tilbudsstrukturen i videregående skole i større omfang enn da saken ble bestilt politisk.

3. Kompetansebehovet i den enkelte region, opp mot tilbudsstrukturen i kombinasjon med alternative opplæringsmodeller og ei differensiering av normtallsmodellen må belyses bedre enn det som står i høringsutkastet.

4. Vi har en stadig større utfordring med utenforskap i det norske samfunnet og betydningen av hvordan det videregående skoletilbudet organiseres og lokaliseres med tanke på å få flere inn i utdanning og arbeidsliv må belyses.

5. Høringsutkastet er ikke godt nok belyst med tanke på Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027, spesielt med tanke på konsekvenser for kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6.

6. Samfunnsmessige konsekvenser er ikke godt nok belyst for elever, skolesteder og omkringliggende lokalsamfunn i de ulike alternativene fra fylkeskommunedirektøren. Dette gjelder økende behov for hybler og skoleskyss, gratisprinsippet, Fullføringsreformen og integrering og skolering av flyktninger.

7. Mobilisering og satsing på totalberedskap og forsvar vil påvirke Innlandet og vi må rigge innlandssamfunnet for dette. I tillegg har Stortinget vedtatt å øke selvforsyningsgraden fra 40% til 50% og dette vil også kunne påvirke folketallsutviklinga i Innlandet positivt og må belyses.

Votering utsettelsesforslaget:

Utsettelsesforslaget fikk 2 stemmer avgitt av Sp. 11 stemte mot 5Ap, 3H, 1SV, 1FrP, 1V.

Hans Kristian Enge (Ap) fremmet på vegne av Ap, H, Sp, SV, V, Krf, MDG, PP slikt helhetlig endringsforslag:

1. Utviklingen i demografien i Innlandet gjør at fylkeskommunen som skoleeier ønsker å se på skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Synkende elevtall utfordrer kvaliteten og forutsigbarheten for flere av opplæringstilbudene i fylket, og de økonomiske rammene gjør det krevende for skolene å utvikle robuste fagmiljøer med stabilitet for elever, lokalsamfunn og ansatte over tid.
2. Framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet skal sikre et bredt, stabilt og likeverdig videregående utdanningstilbud. Fylkeskommunen ønsker derfor en bred høring som gir svar på hvordan fremtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Fylkeskommunen ønsker særlig svar på følgende spørsmål:
  - Oppleves fordelingen mellom studieforbereende og yrkesfag hensiktsmessig for å tilfredsstillere fremtidige behov i arbeidslivet?
  - Hvordan sikre bredden innen studieforbereende opplæring, med hensyn til kreative utdanningsprogram?
  - Hvordan kan vi tilrettelegge for borteboere bedre enn i dag? Spesifiser gjerne samarbeidstiltak i og med den enkelte vertskommune, hjemkommune, fylkeskommunen og eventuelt andre aktører.
  - Hvordan kan fylkeskommunen best ivareta elevgrupper med særskilte behov i framtidig struktur, herunder elevene som i dag går på Nordstumoen?

- Hvordan kan samarbeidsavtalene med Trøndelag og Akershus fylkeskommuner styrkes slik at man bidrar til å ivareta nærhet til utdanningstilbud samt elevenes behov for skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet?
- Er det andre geografiske områder hvor det er aktuelt med slike samarbeid over fylkesgrenser og med konkrete skoler?
- Fylkeskommunen har allerede før strukturendring flere lokaler med kapasitet for mer/annen aktivitet. Høringsinstansene inviteres til å komme med innspill til alternativ bruk av fylkeskommunal eiendom i egen region.
- Ungt utenforskap er en økende utfordring. Det å ha fullført videregående opplæring har stor betydning for å sikre varig fotfeste i arbeidslivet. Hvordan bør den videregående skole- og tilbudsstrukturen utformes for å sikre at flere fullfører videregående opplæring?

3. Alternativene og modellene som er beskrevet i saken følger nedenfor. Disse er ikke absolutte, men beskriver ulike grader av endring i struktur.

Alternativ 1 En skole og fire skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Alternativ 2 To skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

Alternativ 3 Fire skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Trysil vgs.

Gausdal vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

5. Høringsinstansene utfordres til å komme med forslag om hvordan man ved opprettholdelse av skolesteder, skal håndtere en kommende elevtallsnedgang i egen region og fylket som helhet, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene. Høringsinstansene utfordres også på hvordan fylkeskommunen kan samskape og samarbeide med andre aktører om opplæring.
6. Alternative opplæringsmodeller kan bidra til å ivareta arbeidskraft- og kompetansebehov i en situasjon med elevtallsnedgang. Modellene skal ivareta ønsket kvalitet i opplæringen og elevenes læringsmiljø. Innlandet fylkeskommune legger alle de fire alternative opplæringsmodellene som beskrives i saken og separat notat om modell 1 og 3 ut på høring.

Alle delene av Innlandet har ett stort kompetansebehov. Alternative modeller kan bidra til å løse deler av dette i enkelte sektorer og regioner.

Høringsinstansene bes svare på hvilken/hvilke modell(er) de ønsker utprøvd i sin bransje eller region:

Modell 1	(0+4)	Lærlingeløp over 4 år med støtte fra skole
Modell 2	(1+3)	Vg1 i skole, deretter lærlingeløp over 3 år med undervisningsstøtte fra skole
Modell 3	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg1 og Vg2 med støtte fra bedrift
Modell 4	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg2 kombinert med praktisk opplæring bedrift

7. Uavhengig av skolestruktur er fylkeskommunen opptatt av å styrke laget rundt eleven. Målet er et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet.

Hvilke partnerskapsmodeller for de kommunale ansvarsområdene i elevtjenesten med vertskommuner og hjemkommuner kan best ivareta elevenes behov?

8. Innlandet fylkeskommune legger saken ut på høring med frist 31.8.24.

Hans Kristian Enge (Ap) fremmet på vegne av Ap, H, SV, V, Krf, MDG, PP slikt tillegg til helhetlig endringsforslag:

4. Høringsinstansene inviteres til å beskrive eventuelle andre modeller for å håndtere den kommende elevtallsnedgangen i fylket som helhet og egen region spesielt, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene som ligger utenfor fylkeskommunens kontroll.

Noen alternativer høringsinstansene kan vurdere dersom tilbud eller skoler/skolesteder fra punkt 3 foreslås opprettholdt:

- Skarnes vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Øverbyen eller Sentrum vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Dokka vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Lena (Lena-Valle vgs), Raufoss vgs eller Gjøvik vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs) opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Otta flyttes, eller skolestedet avvikles.
- Gausdal vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Lillehammer vgs avd. Nord eller av. Sør flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Naturbruk ved Solør vgs opprettholdes ved at Jønsberg vgs avvikles. Øvrig tilbud på Jønsberg vgs flyttes til andre skoler i Hamarregionen, eller avvikles. Alternativet forutsetter at Solør vgs samles på skolested Våler. Alternativet innebærer også at det kan bli nødvendig å se på fordeling av fag på de tre gjenværende naturbruksskolene (Storsteigen, Solør og Lena-Valle).

Steffen Tingvoll Evensen (FrP) fremmet på vegne av FrP slikt tilleggsforslag punkt 5:

Uavhengig av alternativ skal fritt skolevalg legges til grunn for en framtidig skolestruktur

Hans Kristian Enge (Ap) fremmet på vegne av Ap slik forslag:

Fagnotat

Ber om at fylkeskommunedirektøren legger frem ett fag notat for å supplere høringen vedrørende alternativene som er nevnt både på alternative opplærings modeller og linjer/skoler.

Votering:

Det ble votert over fylkeskommunedirektørens innstilling og helhetlig forslag fremmet av Enge. Forslag fremmet av Enge ble vedtatt med 12 stemmer avgitt av 5Ap, 3H, 2Sp, 1SV, 1V. 1 FrP stemte for fylkeskommunedirektørens innstilling.

Tillegg til helhetlig forslag fremmet av Enge ble vedtatt med 10 stemmer avgitt av 5Ap, 3H, 1SV, 1V. 3 stemte mot 2Sp, 1FrP.

Tillegg vedrørende fagnotat fremmet av Enge ble vedtatt med 12 stemmer avgitt av 5Ap, 3H, 2Sp, 1SV, 1V. 1FrP stemte mot.

Tilleggsforslag fremmet av Tingvoll Evensen fikk 1 stemme Frp. 12 stemte mot 5Ap, 3H, 2Sp, 1SV, 1V.
